

Kupajte VOJNE BONDE!
Najstarejši slovenski dnevnik v Ohio
Oglasi v tem listu so uspešni

ENAKOPRAVNOST

EQUALITY
NEODVIŠEN DNEVNIK ZA SLOVENSKE DELAVCE V AMERIKI

Kupajte VOJNE BONDE!
The Oldest Slovene Daily in Ohio
Best Advertising Medium

VOL. XXVII.—LETO XXVII.

CLEVELAND, OHIO, THURSDAY (ČETRTEK), MAY 18, 1944

STEVILKA (NUMBER) 116

80,000 padalnih čet pripravljenih za invazijo Evrope?

LONDON, 17. maja. — Pariski radio je danes poročal, da se je iz "neutrarnih virov" zvedelo, da ima general Eisenhower v južni Angliji pripravljene za invazijo 50 divizij vojščakov (od 500,000 do 750,000 mož) ter 80,000 mož padalne vojske.

Francoski poročevalec je rekel: "Britske in ameriške invazijske čete so pripravljene na svoji mestih za vkrcaje že zadnjih osem dni in vsa znamenja kažejo, da se bo invazija pričela prej kot mislijo nekateri ljudje."

"Celotna armada — sestojela iz transportnih ladij, trgovskih parnikov, ribiških čolnov, invazijskih bark, mobilne artilerije in tankov — je koncentrirana v južno - angleških lužah in zlasti v okrožju Bristol."

Nova liga mora biti oborožena pravijo premierji

LONDON, 17. maja. — Konferenca ministrskih predsednikov Britske zveze narodov, ki je tukaj v teku, se je danes izrekla za povojno svetovno organizacijo, katere utegne biti podobna Ligi narodov, ampak poudarja se, da mora prihodnja mednarodna organizacija imeti na razpolago oboroženo silo, ki bo sposobna preprečiti agresijo in nasilnost.

Izjavo so podpisali premierji Churchill, W. L. MacKenzie King iz Kanade, John Curtin iz Avstralije, Peter Fraser iz Nove Zelandije in Jan Christian Smuts iz Južno-afriške unije.

Vtis obstoji, da bo načrt, ki ga je pripravila konferenca britskih premierjev, predložen kakor prihodnji konferenci Velike Britanije, Zed. držav in Sovjetske Rusije.

ZADEVA ZRAČNIH BAZ V BRITSKEM PARLAMENTU

LONDON. — Lord Beaverbrook je v parlamentu tekom debate o kontroli zrakoplovskih baz, ki jih je Anglija v začetku vojne dala Zed. državam na najem v zameno za 50 starih mušic, izjavil, da so bile baze izročene samo za vojaške namene, in da jih Amerika ne more rabiti za civilno letalstvo brez dovoljenja Anglije. K temu je pristavil, da se Anglija čuna ničesar bati od strani Amerike z ozirom na izravnavo tega in podobnih problemov.

MAJOR RANDOLPH CHURCHILL NA HRVATSKEM

Ob priliki nedavnega obiska na Hrvaškem, je major Randolph Churchill, sin angleškega ministrskega predsednika priostvoval velikonočni maši v katoliški cerkvi. Monsignor Ritting, bivši dekan cerkve sv. Marka v Zagrebu, ki je sedaj aktivni v Narodnem osvobodilnem gibanju, je majorju Churchillu izrekel dobrodošlico.

MLADINSKI PEVSKI ZBOR SNPJ

Starše članov Mladinskega zbora SNPJ se prosi, da pošljejo otroke k vajam točno ob 6. uri zvečer v petek in soboto, 19. in 20. maja. Vaje se vršijo na odru Slov. nar. domu, St. Clair Ave., ter so važne, ker se koncert vrši v nedeljo, 21. maja.

Delavci pri cestni železnici za stavko; se začne v soboto

Delavci in delavke pri ulični železnici, ki je last mesta Clevelanda, so včeraj z večino, znajoč 7 glasov proti 1, odglasovali, da gredo v soboto opolnoči na stavko. Glasovanje se je vršilo pod vodstvom njihove unije, ki spada pod okrilje Ameriške delavske federacije.

Unijski uradniki so po preštetu glasov v uradu unije na 2536 Euclid Ave. naznanili, da je bilo 2,484 glasov oddanih za stavko, proti stavki pa samo 365. Glasovanje je bilo odredeno, da se dožene sentiment članstva z ozirom na zahtevo

za mezno povišanje, kateri je uprava železnice le delno ugodila.

Lokalni urad federalnega vojnega delavskega odbora je izjavil, da v sporu ne more posredovati, razen ako bi bil k temu pozvan od obeh strani.

Walter J. McCarter je snoči kot upravitelj mestne železnice izjavil, da se bo takoj apeliralo na transportni komitej za civilno obrambo in tovarniške transportne odbore, da priskočijo na pomoč in preskrbijo transportacijo za delavce v vojnih industrijah.

Zadnje nemško grozodejstvo v Sevastopolu; sistematično pokončanje mladih moških

MOSKVA. — (W. H. Lawrence v "New York Times") — Sovjetski vojni korespondentje poročajo zgodbo zadnjega grozodejstva, ki so ga izvršili Nemci, predno so morali zapustiti Sevastopol. Kakor so povedali prebivalci, ki so ostali živi, so Nemci nekaj dni pred prihodom Rusov naložili mlade moške na čolne, jih zavlekli v sredo luke in potopili. Koliko mladih moških je bilo na ta način pokončanih, še ni dognano.

Mesto popolnoma razdejano

Iz poročil in map, ki so objavljene v sovjetskih listih, je razvidno, da je nekoč krasni Sevastopol skoraj popolnoma porušen. Z izjemo Stalingrada je morda najbolj razdejano mesto v Rusiji. To je rezultat 250-dnevnega obleganja v letih 1941-42, ko so Nemci vrgli na mesto do 125,000 bomb v enem samem mesecu in ga dan za dnem strahovito obstreljevali, kakor tudi boj, ki so se vršili sedaj za osvoboditev mesta, tega.

O položaju na Bolgarskem

Moskovski časopis "Izvestja" se peča v nekem nedavnem članku s pregledom komentarja inozemskega tiska o važnih sodobnih vprašanjih. Posebno zanimiv je za nas komentar, ki se nanaša na danšnji položaj na Bolgarskem in v katerem pisec navaja sledeče:

"Položaj v taboru Hitlerjevih zaveznikov, posebno na Bolgarskem, postaja vedno bolj napet. Mnogi bolgarskega ljudstva vidijo jasno, da vodi vladajoča klika Bolgarijo v propast in da je bolgarskim vladajočim krogom nemogoče zadušiti rastoče protinemske in protivladne izpade v državi."

Istočasno, ko se v Bolgariji razvija edinstvo vseh demokratskih sil v "narodno fronto" proti nemškemu napadalcem in njihovim bolgarskim pomagačem, so se vse poskušnje teh pomagačev, da ustanovijo organizacije za pobijanje domačega "sovražnika" (demokratsko fronto, in druge), izkazale za neuspešne.

Vse gibanje takozvanih "socialnih sil" se je nehalo z organiziranjem fašističnih grup, ki imajo izključno samo policijske funkcije, da pomagajo Gestapu; zato ni čudno, da je sedaj bolgarski vladni tisk popolnoma obmolnil o "socialnih silah."

Vsi manevri vladajoče hitlerjevske klike niso v stanju, da preprečijo rastočo izolacijo bolgarskih kvizlingov. Široke bol-

Nemci so plačali za zločine

Poročevalci vseh listov poročajo, da vsepovsod leži na tisoče mrtvih nemških in romunskih vojakov — po vrtovih, ulicah in verandah — ki so plačali za grozodejstva, katere je mesto prestalo tekom dveletne okupacije. Ozke ulice so natrpane s trupli sovražnikov, vozovi, tanki in topovi. Uničeni so bili vsi znameniti spomeniki v mestu, pravijo poročila.

ZADUŠNICA

Jutri, v petek ob 7. uri zjutraj se bo v cerkvi sv. Vida brala zadušnica za pokojno Mary Paulich, ob priliki šeste obletnice njene smrti. Sorodniki in prijatelji so vabljeni, da se opravila udeležijo.

DOMA IZ KITAJSKE

"Kitajska potrebuje razvedrilo bolj kot katerikoli drugi kraj v vojni zoni," tako je izjavil Joe E. Brown, ko je v tretji dospel semkaj iz onstran morja. Na sliki ga vidite z vnukinjo Cynthia.

Senat države Washington se je izrekel za Tita

Kakor poroča "Narodni Glasnik", hrvatski dnevnik, ki izhaja v Pittsburghu, je senatna zbornica države Washington na prošnjo državljanov jugoslovanskega porekla soglasno sprejela resolucijo, v kateri se poziva vlado Zedinjenih držav, da uradno prizna Narodni osvobodilni svet, kateremu načeljuje maršal Tito in dr. Ribar kot vlado Jugoslavije.

Resolucija opozorja, da Titova vojska drži v Jugoslaviji nemške divizije, ki bi se drugače borile proti našim vojakom v Italiji, in poudarja, da so Zed. države v Atlantskem čarterju jamčile vsem narodom pravico do samoodločevanja.

Med drugim je v sprejeti resoluciji rečeno, da se reakcijske sile v jugoslovanski zamejni vladi poslužujejo nedemokratskih in zavratnih sredstev v prizadevanju, da Jugoslavijo po vojni vsilijo nedemokratsko vlado, ki se upa vzdržati na površju z netenjem mržnje med njenim ljudstvom.

Hitlerja naj se pošlje v blaznico, svetuje pisatelj

LONDON, 14. maja. — Slaven pisatelj H. G. Wells, ki je star 77 let, podaja v svoji novi knjigi zaključke svojih življenjskih izkušenj, in med drugim svari zaveznike proti temu, da bi Hitlerja usmrtili kot vojnega kriminalca, kajti to bi bila največja usluga za "zle duhove" v Nemčiji, ki bi s tem dobili svojega "mučenika". Namesto tega svetuje Wells, da naj se Hitlerja pošlje v kak ne preveč udoben zavod za kriminalno blazno in pozabi nanj. Da bi Hitler izvršil samomor, se ni treba bati, sodi Wells, ker za kaj takega mu manjka poguma.

Kar pa se tiče ostalih nemških vojni voditeljev, svetuje Wells, da se jih obtoži in brez izjeme usmrti kot vojne kriminalce, čim padejo v zavezniske roke. Rudolf Hess bi bil moral biti že usmrčen kot špijon, piše Wells, in enaka usoda bi bila morala zadeti generala Ritterja von Thoma, ki je bil odgovoren za masaker prebivalcev mesta Guernica v provinci Baskov tekom španske civilne vojne, čim je v Severni Afriki padel kot ujetnik v britske roke.

Takojšnje usmrčenje pravih vojni kriminalcev je potrebno tudi zato, pravi Wells, da se reši smrti na tisoče primeroma nedolžnih Nemcev, kadar se bo začel rušiti nacistični sistem.

Wells pa bi prizanesel propagandnemu ministru dr. Goebbelsu, kajti laganje ni zločin, ki bi se ga moglo kaznovati s smrtjo. "Bog pomagaj propagandistom vsepovsod," pravi stari pisatelj, "ako bi se njega usmrtilo."

AMERIŠKE VOJNE IZGUBE SO DOSEGLE 201,454

WASHINGTON. — Ameriške vojne izgube so 28. aprila narasle na 201,454, v kateri številki so vključeni mrtvi, ranjeni, pogrešani in ujeti. Od 64,321 ranjenecv v armadi, se je 37,009 mož vrnilo v aktivno službo.

Francoski vodja svari proti prizanesljivosti napram nacijem

LONDON. — Bivši francoski minister Louis Marin, ki je nedavno pribežal iz Francije, je izjavil tu, da je na podlagi opazovanja Nemcev v Franciji prišel do zaključka, da so mladi naciji, ki so bili vzgojeni v Hitlerjevih šolah, najslabši.

"Vsaka prizanesljivost napram njim bi bila prizanesljivost napram treniranim kriminalcem," je rekel Marin, potem pa je dostavil, da se Francozi najbolj boje tega, da bodo zavezniki, kakor po zadnji vojni, preveč popustljivi napram Nemcem.

Marin je rekel, da je bojazen, da bo Francija po vojni sprejela kake vrste diktaturo, prazna. Z izjemo par sto oseb, je 38 milijonov Francozov skozi štiri leta v neprestani opoziciji proti dvojni diktaturi Vichja in nacijev, je rekel stari francoski politik, in Francozi niso narod, ki bi se uklonil tretji diktaturi.

Frakcijski boj v poljski zamejni vladi v Londonu

LONDON, 15. maja. — Socijalistični člani poljske zamejne vlade so podvzeli odločno kampanjo, da se izloči iz kabineta generala Kazimirja Sosnkowskega in vojnega ministra Mariana Kukielu. Namen kampanje je, da se iztrga kontrola nad poljskimi oboroženimi silami iz rok desničarske militaristične klike in da pride v roke civilne oblasti.

Boj proti Sosnkowskemu

Ako se načrt socialističnih članov posreči, bo s tem odstranjena ena izmed glavnih zavir za dosego sporazuma z Rusijo, ki je ponovno dala razumeti, da s poljsko zamejno vlado ne bo imela nobenih stikov, dokler bo v kabinetu gen. Sosnkowski, ki je od nekdanj znan kot strupen sovražnik Sovjetske unije.

Položaj je postal skrajno mučen za Anglijo, ko je prišlo na dan, da v poljskih oboroženih silah prevladuje anti-semitizem. Nedavno je več židovskih vojakov bežalo iz poljske edinice v Angliji in se javilo za vstop v britsko armado.

O zadevi se je vršila debata v parlamentu. Ker je Poljska zavezniška država, britska vlada židovskih vojakov ni mogla sprejeti v svojo armado. Prizadej vojski so bili prijeti in obtoženi kot dezerterji.

Izjava soc. voditelja

Adam Ciolkosz, podpredsednik poljske socialistične stranke, ki je vložil resolucijo proti gen. Sosnkowskemu in Kukielu, je danes izjavil:

"Mi hočemo v naši hiši sami počistiti, in mislimo, da vi tega, da bi Anglija in Rusija moral skrbeti za protekcijo poljskih židov. Mi enostavno hočemo demokracijo, demokracija in proti-židovstvo pa ne gresta skupaj."

Poziv za darovanje krvi

Rdeči križ nujno apelira na Clevelandčane, da se prijavijo za darovanje krvi, da bo dovolj plazme na razpolago povodom pripravljajoče se invazije. Pokličite Superior 1800 ali zglaste se osebo v urad Rdečega križa, 1227 Prospect Ave.

Strah pred obkolitvijo pregnal Nemce iz Cassina

Naciji priznavajo beg iz trdnjave, ki je bila ključ njih zimske linije v Italiji

LONDON, četrtek, 18. maja. — Nemška D. N. B. agencija je naznanila danes, da so se Nemci umaknili iz Cassina.

Poročila zaveznških poročevalcev v Italiji so snoči javljala, da so bili Nemci v Cassinu ogrožani s severne strani od angleških, dominijskih in poljskih čet, potem ko je angleška artilerija izvršila najbolj koncentrirano bombardiranje razdejanega mesta v tej vojni.

Zavezniki se od januarja dalje niso mogli pred Cassinom premakniti naprej. Sredi marca je bilo mesto strahovito bombardirano iz zraka, nakar so novo-zelandske in druge čete vdrle v mesto.

Ampak Nemci niso bili nikdar docela vrženi iz Cassina, in zavezniška komanda je odkrito priznala, da se je marčeva kampanja izjalovila.

Sedaj pa je uradna nemška agencija po obkolitveni operaciji in artilerijskem obstreljevanju danes zjutraj po radiju naznanila:

"Branilci Cassina so izpraznili svoje postojanke v soglasju z načrtom, da se umaknejo na krajšo linijo v zvezi z operacijami južno od označenega sektorja."

Cassino, ki leži 85 milj. južno od Rima, je bilo ključno mesto lo.

TRUPLO DEKLETA IZ INDIJE V HUDSON REKI

NEW YORK, 17. maja. — Pred dvema mesecema je v hudem snežnem viharju brez sledu izginila 22-letna Valsa Anna Matthai, hči kemičnega industrijalca iz Bombaja, Indija, danes pa bilo njeno truplo najdeno v reki Hudson blizu Yonkersa.

Mladenka je študirala na trgovski akademiji Columbia univerze in je po izjavah njenih prijateljev prejela od doma mesečno po \$1,000 za osebne stroške. Zadnjič se jo je videlo živo 20. marca ob 4:50 zjutraj, ko je zapustila International House, hotel za inozemske študente, kjer je bivala.

Mrliški ogled trupa ni odkril na trupu nobenih znakov nasilja.

POZDRAV MED ZNANCI

Max Schmeling, na levi, bivši čempion v rokoborbi, pozdravlja Georges Carpentierja, nacističnega kolaboracionista, ko slednji obhaja svoj 50. rojstni dan v Parizu. Schmeling, ki se je pred nekaj leti nahajal v Ameriki, kjer se je spoprijel za svetovno prvenstvo v rokoborbi, se je boril s nacističnimi četami v Creti.

Nov grob ANTON KRALL

Po dolgi bolezni je preminil poznani rojak Anton Krall, p. d. Kralov Tone, star 78 let. Doma je bil iz Maribora, fara Krma, odkoder je prišel v Ameriko pred 45 leti. Bil je član dr. Sv. Imena. Tu zapuša žalujoče hčere: Angelo Arko, ki vodi cvetličarno, Veroniko Skufca, Mary Gliha, ki vodi Katy's Közy Corners Cafe, in Anno Zaletel, ter sinova Antona in Franka, pastorko Julijo Turk, 18 vnučkov, sestro Josephine Strohen, v starem kraju pa zapuša brata in sestro. Pogreb se bo vršil v ponedeljek ob 8:30 uri zjutraj iz hiše žalosti 3580 E. 78 St., pod vodstvom Louis L. Ferfolia pogrebnega zavoda, v cerkev sv. Lovrenca in nato na Calvary pokopališče. Bodi pokojniku lahka ameriška zemlja, preostalim sorodnikom pa naše sožalje!

Se boje resnice

Tekom zadnjih dni so vsi angleški listi priobčili osvrta poročila, ki sta jih poslala iz osvobodene Jugoslavije korespondenta Stojan Pribičević in John Talbot. Dnevnik "Cleveland News", ki sicer ni naklonjen partizanom, je na zelo prominentnem mestu objavil dolgo poročilo Stojana Pribičevića in jo opremil s trikolonsko sliko maršala Tita. "A. D." pa je vsa ta poročila popolnoma prezrla. Zakaj? Mar se boji resnice?

BARVA

Te dni dobite v poznani Kalandri Hardware trgovini, 6421 St. Clair Ave., posebno ugodnost pri nakupu Du Pont Speed-Easy barve za vaše stene. Ako kupite te vrste barvo in prinese kupon, ki je označen v oglasu, dobite 25c popusta pri nakupu enega ali več galonov.

UREDNIŠKA STRAN "ENAKOPRAVNOSTI"

"ENAKOPRAVNOST"

Owned and Published by
THE AMERICAN JUGOSLAV PRINTING AND PUBLISHING CO.
6231 ST. CLAIR AVENUE — HENDERSON 5311-12
Issued Every Day Except Sundays and Holidays
SUBSCRIPTION RATES (CENE NAROCNINI)

By Carrier in Cleveland and by Mail Out of Town:
(Po raznašalcu v Clevelandu in po pošti izven mesta):
For One Year — (Za celo leto)\$6.50
For Half Year — (Za pol leta)3.50
For 3 Months — (Za 3 mesece)2.00

By Mail in Cleveland, Canada and Mexico:
(Po pošti v Clevelandu, Kanadi in Mehiki):
For One Year — (Za celo leto)\$7.50
For Half Year — (Za pol leta)4.00
For 3 Months — (Za 3 mesece)2.25

For Europe, South America and Other Foreign Countries:
(Za Evropo, Južno Ameriko in druge inozemske države):
For One Year — (Za celo leto)\$8.00
For Half Year — (Za pol leta)4.50

Entered as Second Class Matter April 26th, 1918 at the Post Office at Cleveland, Ohio, under the Act of Congress of March 3rd, 1879.

104

OBČUDOVANJE JUGOSLOVANSKIH BORCEV V VELIKI BRITANiji

Prof. Boris Furlan, je imel pred kratkim v Londonu radijski govor, ki je posebno zanimiv in aktualen, ker v njem podaja sliko, kako povprečen Anglež reagira na osvobodilno borbo jugoslovanskega ljudstva. Govor, ki je bil po kratkovalnem radiju oddan v Jugoslavijo, predločuje britski ljudski karakter od strani, ki je malo znana in skoro pozabljena sredi običajnega zabavljanja, ki predstavlja Angleža kot hladnokrvnega, brezčutnega človeka. Govor dr. Furlana se glasi:

Pred kratkim sem govoril v nekem velikem angleškem zdravilišču o borbi Narodno-osvobodilne vojske Jugoslavije. Nekaj dni nato sem prejel tako toplo zahvalno pismo, da hočem o njem izpregovoriti nekaj besed, ne morda zato, ker izraža priznanje meni—kar ni važno—marveč zaradi tega, ker daje dober vpogled v angleško javno mnenje. "Kakor brez dvoma veste," pravi moj znanec, "Angleži ne ljubimo dajati duška svojim čustvom v javnosti. Toda usmerjenost zunanega obnašanja nikakor ne pomeni ravnodušnosti. Z ozirom na to vas prosim, da pravilno ocenite spontano mogočno odobravanje ob koncu vašega predavanja in po njem presodite, kako zelo je nas vse prevzela epska veličina borbe jugoslovanskih narodov."

Koliko takih primerov bi mogel naštet, iz osebnega občevanja, predavanja, zborovanj itd. Vsi pričajo, kako si resnica o borbi Narodno-osvobodilne vojske utira bolj in bolj pot v široke ljudske plasti, in kako prevzema epska veličina te borbe neposredno srca. Najbolj čudovito pri tem je, da vse to ni delo kake propagande, umetno dirigirane od zgoraj in primerno finansirane. Obratno je res, resnica si utira pot navzlic nasprotni propagandi. In vedno znova moram občudovati angleški narodni značaj, način, kako povprečni človek misli, čuti in reagira, njegovo duhovno samostojnost in neustrašenost, in predvsem—njegovo nesebičnost. Kako bedasta je vsa naci-fašistična propaganda o pretvezni diabolčnosti Angleža, o njegovem macchiavelizmu, licemerstvu itd. Neki angleški prijatelj mi je dejal nekoč v teku razburljive debate: "Ko bi vi vedeli, kako naivni so Angleži," pri čemer ima beseda naivnost pomen dobre vere. In prav ta dobra vera, včasih preširana in vzdrževana daleč preko meje, kjer bi se pri nas na kontinentu že zdavnaj umaknila evidentnim dokazom za slabo vero, že osnovna nota v ocenjevanju Narodno osvobodilne vojske, je v občudovanju širokih ljudskih plasti za njene herojske dimenzije, v vrednotenju te borbe kot edinstvenemu primeru v današnjem svetovnem konfliktu. Ni tu zahrbtnih in sebičnih računov, občudovanje je nedeljeno in gre osvobodilnemu gibanju kot takemu, novemu stilu življenja, ki si ga jugoslovanski narodi kujejo danes, da bodo za dobo, ki traja v času, in na prostoru, ki jim pripada kot članom slovenskega občestva, živeli po postavi, ki si jo svobodno izberejo, v blagor človeštva.

Ob dragocenih izkustvih, ki si jih nabiram tu v anglosaškem okolju se mi vedno znova vsiljuje primerjava z nekaterimi krogi doma, ki še danes ne razumejo, da predstavlja Osvobodilna fronta sintezo vse naše 1,400-letne zgodovine, da je ustvarila, po zaslugi svojih voditeljev in resničnih sinov svojega naroda, novi lik slovenskega človeka in novi stil slovenskega življenja, in da je vse to mogla ustvariti samo v brezkompromisni, do skrajnih posledic izvedeni borbi proti naci-fašizmu, zunanemu in notranjemu.

NEWYORŠKA PISMA

Piše Frank Kerže

JUGOSLOVANSKE TEŽAVE

Svetovna vojna se obrača v prid zaveznikov. Ni važno, kdaj bo končana. Glavno je, da vemo, kakšen bo konec.

Ves svet se je začel pečati z vprašanji, kaj in kako bo po vojni. Večina teh vprašanj je takih, da se jih diplomacija ali javnost niti ne upa načeti. Vse se nekako hrani za tiste čase, ko bodo sedeli diplomatje in državniki okoli zelenih miz in reševali vse to.

In v tem je največja nevarnost. Zakaj zgoditi se zna tako, kakor po prvi svetovni vojni, ki ni rešila ničesar. Zato človeka malo skrbi, ne toliko za ostali svet, kakor za naše brate na Balkanu.

Mi bi morali imeti jasne zahteve in vse pripravljeno, ker je sicer nevarnost raznih kompromisov, kakor je bilo po zadnji vojni. Žalostno pa je to, da nimamo prav nič. Še več meni se zdi danes to, kar je bila Jugoslavija, še bolj razkopano in needno, kakor je bilo kdaj prej.

Imamo v javnost dve firmi, o katerih ne ve nihče, kako bi se napravilo eno celoto. Imamo na eni strani kralja Petra II. in njegovo vladno. Ta vlada je priključena od vseh, to se pravi: Amerike, Anglije in Rusije. Na drugi strani je Tito, ki sicer dobiva pomoč in priznanje od zaveznikov, a to je pa tudi vse.

V teh vprašanjih se drži naša vlada, to je ameriška, ob strani. Pravi, da je Balkan pod sfero Anglije in Rusije in kakor bodo napravile te dve, tako bo prav tudi za Ameriko. Važno je, da poznamo to stališče, ker nam bo takoj jasno, da je vsako prizadevanje v tem oziru čisto odveč. Amerika se ne bo umaknila raz svoje stališče že iz enostavnega vzroka, ker ima drugod polno dela, oziroma več, kakor ga more izvršiti. Treba ni drugega, kakor pogledati na gibanje nekaterih držav južne Amerike, pa bomo takoj prepričani, da bo precej vode preteklo po Hudsonu predno se bodo rešila ta vprašanja.

Ce se zdaj vprašamo, kakšno stališče zavzema Anglija na pram jugoslovanskim težavam, dobimo odgovor: Jugoslavlani naj se kako spravijo med seboj in obdržijo kralja. Lahko rečeno, a težko izvedljivo. Ni pa izključeno, da pride do nekake take rešitve tega vprašanja. Lahko se začno pogajanja in kompromisi, popust od ene in druge strani, pa bi bilo. Zakaj vedeti moramo, da ni oblika države same tako velike važnosti, kakor je postavim njega podlaga in uprava. Mi imamo najboljšje in najpopolnejše demokracije baš v državah, ki imajo kralje, kakor Švedska, Norveška, Danska in — Anglija.

Usoda Jugoslavije je v rokah Anglije in Rusije. Angleško stališče poznamo. Kaj in kako misli Rusija? Ona priznava Tita in ga podpira, obsoja Mihajloviča — vprašanje kralja samega pa je ostalo do danes nedotaknjeno. Rusija sama priznava jugoslovansko kraljevo vladno in to je vse.

Rusija je izjavila, da se ne bo vtikala v notranje razmere sosednih držav, da ne bo zahtevala kakih prevratov. Človek bi sodil, da bo pripravila kak načrt za jugoslovansko spravo in izkušala dobiti Anglijo zanj. Lahko, da bo narobe — cilj ostane eden in isti.

Ce primerjam danes objektivno stališče kralja Petra II.

in Tita, bi rekel, da ima prvi trdnjša tla, kakor drugi. Stvar je namreč ta: Kralj Peter II. ima brez dvoma veliko zaslobo v srbskem delu Jugoslavije. Pričajo sicer ljudje, ki ti bodo vedeli povedati nekaj drugega. Ampak če presojam vse to sam iz tega, kar se godi okoli mene, bi rekel, da je kralj še velika moč. Malo je sicer Srbov v Ameriki, a kolikor jih je, so tako celotno za kralja, da jih ne vidimo nikjer. Je nekaj izjem, ampak so jako redke.

Resnica je, da so bili Karadjordjevići v splošnem dobri vladarji. Iz naše dobe se spominjamo Petra I., ki je bil velik Srb in Jugoslovan. On je opravil veliko delo ne samo med svojim narodom, ampak tudi med sosednjimi slovanskimi narodi, ki smo spadali tedaj še pod rajno Avstro-Ogrsko. Njegov naslednik je bil Aleksander. Lahko se ga kritizira kolikor hoče—in brez napak gotovo ni bil, — a eno se mu mora priznati: da je žrtvoval vse za obstanek svoje države. In dal je vse: tudi svoje življenje.

Njegov naslednik, Peter II. je mlad človek, rekel bi: do danes brez greha, ker ni imel še prilike vladati. Za napake jugoslovanskih vlad v tujini, bi ne dolžil njega. Nima ljudi in izbirati nora iz tistih starokopitnih krogov, ki jih pozna, in ki so na razpolago. Slišim od časa do časa, da se jako trudi, da bi dosegel nekako spravo med njim in Titom.

Zdi se mi, da mora imeti nekako podobno stališče tudi Rusija glede njega.

Kako je pa s Titom v njegovim stališčem? Pred vsem bi povdarjal, da nisem čital nikjer lobene izjave od Tita proti kralju Petru II. Večkrat prin. Mihajloviča in njegove četnike, ne pa kralja samega. Ali ima v tem pogledu kak migljaj iz Rusije ali ne, tega ne vem. Sklepal pa bi tako.

Glede Tita in njegovega dela je tako: za časa razdejanja Jugoslavije ste bile v Hrvaški dve stranki: Mačkova in Paveličeva. Maček je bil s svojo stranko kakih deset let v bojkotu države same in je v vsem tem času navadil svoje Hrvate enega: sovražstva. Ne samo do Srbov, ampak tudi Slovenci so čutili sad njegove politike. Ob prevratu je ostal nevtralen, kakor je še danes.

Ne tako Paveličevci, katerih ni bilo malo. Ta del Hrvatov je omogočil Paveliču vstanovitve hrvaške države in pomagati mu je nemalo Maček sam s tem, da je ostal nedelaven, nevtralen. Tak je še danes.

Tito je prišel in začel zbirati okoli sebe ljudi, ki se niso strinjali ne z Mačkom ne s Paveličem. Podprl ga je posebno primorski element hrvaškega naroda, kateri je daleč najboljši. Kot komunist je stopil v zvezo s svojimi somišljeniki Sloveniji in drugod, kateri so šli takoj na delo in začeli organizirati vse, kar in koder se je dalo. Sledili so boji z Lahi in Nemci, ki se vrše še danes.

Tito kot komunist ni nikdar silil svojega prepričanja med narod. Baš nasprotno: ko je začel z uredbo osvobodjenih krajev, je postavil princip absolutne demokracije: ljudstvo naj si izbere vse. To je velika poteza od strani Tita in bilo bi samo prav, da mu priznajo to vsi, tudi katoliški ljudje. Njegovo osebno prepričanje nas nič ne briga, briga pa nas njegovo delo. In

podrtavam: kar je storil do danes, ima vse pečat popolne demokracije.

Tudi to je demokracija, da ne prizna jugoslovanskega kralja in njegove vlade v inozemstvu. Vse naj bo v rokah ljudske volje, od vaških županov in odbornikov do tistih, ki bodo na čelu državne skupine.

Kaj bo zdaj z Jugoslavijo? Ali bo postala republika ali kak kompromisna demokracijska kraljevina? Ali bo ostala, kakor je bila z dodatkom dodatnega ozemlja ali pa se bo razdelila, to se pravi: v republiko in kraljevino. Možnost je namreč ta, da Srbi ohranijo svojega kralja, medtem ko bi del južnih Srbov, Hrvatov in Slovencev imel republiko.

Idealna rešitev vsega balkanskega vprašanja bi bila ta, da se odpravi vse kralje in ustanovi federativno republiko, v kateri bi bili vsi narodi, to se pravi: Jugoslavlani, Rumuni, Grki, Albanci, in nekateri Italijani, kolikor jih bo ostalo v primorskih krajih. Toda odpravi kralje je dosti lahko reči, posebno če si v Ameriki. Jih imamo na Balkanu pet in res ne vem, kdo se jih bo lotil. Celo mogočna Rusija bi si malo pomisljala, predno bi začela s takim vprašanjem. Zakaj kralji imajo gotov vpliv in gotovo moč

in kar je glavno: podporo od takih sil, kakor je Anglija.

Republika na Balkanu bi imela velike prednosti pred vsako drugo obliko države.

Večkrat se premišlja, kaj bomo počeli s laško manjšino po naših primorskih mestih. Ta manjšina bi se prav nič ne branila biti v republiki, posebno, če ostane Italija nadalje monarhija. In po mojih mislih najbrž bo. Starega Emanuela bodo penzionirali in na njegovo mesto pride mlada, nepoznana moč, pa pojde.

Ni pa vprašanje republike in kraljevine vse, kar bodo morali rešiti narodi tam. Kakor je važno to vprašanje, ostane vendarle samo vprašanje forme, ki se lahko oblikuje tako, da bo vsaj večini prav. Globlje in težje vprašanje je nasprotstvo med Srbi in Hrvati. Paveličeve podivjane drhali so poklale na deset tisoče Srbov samo zato, ker so bili Srbi. In to ne more in ne sme ostati nekažnovano. To divjanje napram Srbom je škandal, katerega Hrvatje ne bodo tako lahko izbrisali z obraza zemске oble.

Poleg vsega tega je na duca-te drugih zadev, o katerih bi bilo samo prav, da se piše in razpravlja danes. Odlasati te stvari, da pride vse nakmalu na vrsto, je vselej nevarno, ker se v naglici marsikaj napravi

površno ali pa se celo preze. Opozoril bi pa rad na eno stvar: kadar se razpravlja o kaki stvari, zadevah ali stvarkah, je treba, da je človek pošten v svojem prepričanju, jasen in dostojen. Z metanjem žaljivih ali poniževalnih fraz nas ne privede nikamor. Baš nasprotno: s tem kompromitiramo sebe in stvar, katero zastopamo.

Mi vemo, da bo treba iskati potov in mostov, ki nas bodo združili na en ali drugi način. To se vselej doseže z mirnimi in stvarnimi razpravami.

Kdor se ne more vzdržati žaljivih fraz in zmerjanj, je boljše, da ne prihaja v javnost.

Posebno mi v Ameriki bi lahko dajali dober vzgled marsikomu. Če smo tako slabi, da ne spravimo stvari naprej drugače kakor z obmetavanjem in zafrkacijo, bi bilo boljše, da molčimo in pustimo vse.

Sploh pa: če vemo, da igra naša Amerika vlogo nevtralne vlasti v vprašanju Jugoslavije in Balkana sploh, bi bilo samo prav, da usmerimo naše delo na drugo polje, ki bo brez dvoma bolj hvaležno, kakor naše dosedanje delo. Za politiko je drugih dovolj kar tam, koder živi naš narod. Za splošno pomoč pa manjka povsod ljudi.

In pomoč bo tista, ki bo zalegla več, kakor vse drugo.

ZA NOVO ŽIVLJENJE!

ODSLE so v novo življenje polni novih zanimivosti, novih ljudi, novih krajev!

Da, v ženskih armadnih korih najdejo te ženske zabavo in dogodka, kakršni se jim ne nudijo nikjer na svetu danes. Še pred kratkim so bile ženske kot ste vi... učiteljice, pisateljice, knjigovodkinje, risarke. Zdaj so zapustile nepokojno in nezadovoljivo civilno življenje za veselo, zadovoljivo službo v WAC!

- Izberejo si katerokoli izmed 239 del.
- Lahko zahtevajo okolico v tej deželi, kamor bi bile rade poslane, ali pa prosijo za službo čez morje.
- Dobivajo \$50 na mesec za začetek... in povrh hrano, sobo,

zdravniško in zobno postrežbo, kar vse da zastoj armada.

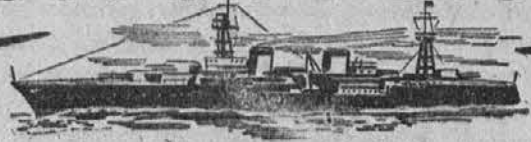
- Živele bodo s prijaznimi, zanimivi ljudmi iz vseh delov dežele — navadile se bodo srečavati ljudi — razvile osebnost in samostojnost.
- Imele bodo važen in zelo vitalen del, da bodo pomagale Ameriki DOBITI VOJNO!

Ako ste v starosti med 20 in 50, vas čaka novo življenje in vse, kar gre za vas. Za prijazne informacije, ne da bi se v kaj zavezale, pišite, telefonirajte ali pridite v armadno rekrutno postajo, 1918 E. 6th St. med Euclid in Superior. Odprto od 9:00 zjutraj do 8:00 zvečer vsak dan razen v nedeljo. V soboto do šestih zvečer. Telefon MAin 8895.

ZA NOVO ŽIVLJENJE se pridružite WAC

Ta oglas je priobčen od civilno navdahnjenih firm in posameznikov v interesu narodnega vojnega napora.

War Bonds Help Build a
CRUISER

ME 805-740-307 12

Tisk v osvobojeni Jugoslaviji

BROJ 1. 1. MAREC 1944

НОВА ЈУГОСЛАВИЈА

ЧАСОПИС ЗА ПОЛИТИЧКА И ДРУШТВЕНА ПИТАЊА
— У РЕДАКЦИЈИ „БОРБЕ“ —

САДРЖАЈ

ТИТО: Знаčaj odzuka AVNOJ-a za daljnji razvoj oslobođilačke borbe i stvaranje
federalne države — МИЛОВАН БИЛАС: Положај нашег осло-
боđилачког покрета после Московске и Техеранске конференције — ВЛАДИСЛАВ
РИБНИКАР: Карактер наше прве народне владе — Др. ВЛАДИМИР БАКАРИЋ:
Глас Х Југослава Врховног савета СССР — Дневна заповијест маршала
Смолгина — Говор бршанског партизана г. Черчила — Коментари Танжуа по-
водом говора г. Черчила — Говори на свечаној вечери у часи совјетске мисије —
РАДОВАН ЗОГОВИЋ: Маргиналије о нашој шtamпи данас — Билешке

Glava u cirilici tiskanega časopisa "Nova Jugoslavija," ki izhaja v osvobojenem
zemlju. To je prva izdaja, katere datum je 1. marec, 1944. V tej izdaji je bil priob-
govor maršala Tita, ki ga sedaj priobčujemo v "Enakopravnosti."

IZ PARTIZANSKEGA TISKA

Govor tiskan v partizan-
časopisu "Nova Jugosla-
št. 1., 1. marca 1944.

men odločbe AVNOJ-a za
razvoj osvobodilne borbe
in gradba nove federativne
državne enote
(Nadaljevanje)

Večina članov Nacionalnega
komiteja osvobođenja Jugosla-
vije je imala priliko, da se te-
težke borbe na licu mesta
pričča o strašni bedi našega
narodstva. Vzrok ni samo o-
svobodilna borba, temveč dvajsetletno
koristanje raznih protinarod-
nih režimov. Vzrok te bede je
vrednotenje vladanja korupcije in na-
organizirane šole izkori-
stvalcev, željnih naglega obo-
vovanja na račun naroda. V Sr-
bi, Sandžaku, Bosni in Herce-
govini, v Liki, Črni gori, smo
videli, kako ljudje živijo v ma-
nih, tesnih kočah, umazanih in
nevarnih, mnogokrat skupaj z
eno. Videli smo strašne živ-
njske razmere, da se nam je
vsišlo vprašanje: "Pa
kaj se je ljudstvo sploh obdr-
žalo pri življenju?" Čemu je
dajalo davke in druga bre-
žnjava? Tu smo istočasno našli
odgovor, zakaj se ljudstvo
tako uporno za svojo svo-

narod se ne bori za ono bivšo,
nečloveško Jugoslavijo, tem-
več za novo, ki bo zagotovila
vsakemu človeku dostojno živ-
ljenje. Zato naš najsilnejši
del ljudstva daje poslednjo
zravnico kruha, zato tako sa-
vratnajevalno prenaša vse trp-
naje te vojne—prostovoljno;
zato daje svojo kri in življenje.
Zato nam je obenem tudi odgo-
vor, zakaj naši ljudje sovražijo
tako neskončnim sovraštvom
kar jih spominja na staro.
Toda je posvetiti največjo
skrbnost dejstvu, da še danes,
naš največji del našega naroda
ne prenaša največje žrtve v borbi
za svojo svobodo in ko napenja
sile, da izžene okupatorje iz
svoje domovine, del Hrvatov,
srbocev, Muslimanov, Črno-
gorcev, Arnavtov itd., še vedno
del hrvatskih domobrancev, do-
del hrvatskih domobrancev, bosen-
hercegovačkih muslima-
na, srbskih četnikov Draže Mi-
lojevića in Nedićeve državne
vojske, kosovskih Albancev, čr-
nogorskih, bosanskih in drugih
četnikov se še vedno bori proti
svojemu narodu v nemških vr-
stah. Oni vrše najnavadnejšo iz-
javo nad svojo domovino in
svoji narodom. Vsi, ki ne bodo
imeli prav kmalu v vrste NOV
in POJ in ne bodo oprali s se-
be sramote izdajalstva, bodo
ostali pred ljudsko sodišče in
bodo nosili najtežje posledice
svoje izdajalstvo. Zgodovina
našega naroda jih bo postavila
bodo spominjali s prezirom.
Vsi, ki bodo še nadalje služili
okupatorju, v kolikor jih ne
bodo najstrožja narodova ob-
soba, ne bodo imeli pravice, da
se udeležujejo pri urejanju
naše državne skupnosti. Taki ne
bodo imeli pravice, da se poslu-
šajo sadov te veličastne osvo-
bođne borbe.

naša slavna Narodno-osvobo-
diteljska vojska in partizanski od-

redi so sestavljeni na prosto-
voljni osnovi. Prostovoljno da-
jejo svojo kri in svoje življenje
za boljšo in srečnejšo bodo-
nost svojega naroda. Nihče ni-
ma pravice, da zahteva od njih,
da še nadalje sami nosijo breme
te težke borbe. Vsi oni, ki
stoje še vedno ob strani, mora-
jo biti potom mobilizacije po-
klicani, da vrše svojo dolžnost
v vrstah NOV in POJ. Kdor se
ne bi odzval svoji najčistnejši
dolžnosti, bo po pravici ozi-
gan kot strahopetec in izdaja-
lec svoje domovine. Dolžnost
vsakega poštenega Srba, Hrvat-
ta, Slovenca, Muslimana, Črno-
gorca, Macedonca itd. je, da
stori, kar more v oni težki, kr-
vavi borbi.

V zvezi z mednarodnimi od-
nosi se kaže vsaki dan večja po-
treba, da pride čimprej, de-
jure, do priznanja Nacionalne-
ga komiteja kot edine zakonite
vlade Jugoslavije. To odločno
zahtevajo interesi našega na-
roda, ki so itak že zadosti oško-
dovani z izdajalskim delom ju-
goslovanske begunske vlade.

Ljudski denar, ki je bil pred
in med sedanjo vojno naložen

v zavezniških državah, je v ro-
kah jugoslovanske begunske
vlade, ki ga neusmiljeno razsi-
pa v svoje osebne svrhe in v
svrhe financiranja izdajalskih
četnikov v domovini. Tako je
prišlo do viske tudi dejstvo, da
neupravičena vlada izkorišča od
prej obstoječe dogovore in ob-
veze zaveznikov, in—brez vsake
zveze z domovino in narodom,
nemoteno troši in upropašča
narodno premoženje. Tako ti
begunci z oziroma na narodom,
jugoslovanskih narodov vrše
najnavadnejši zločin, kajti ju-
goslovansko ljudstvo potrebuje
najbolj ta denar ravno danda-
nes za svojo težko osvobodilno
vojno in ki bo po koncu te bor-
be še posebno potreben za ob-
novo naše opustošene domovine.

Begunska vlada, ki je polna
nepremagljivega sovraštva do
jugoslovanskega ljudstva, ki je
šlo brez nje in proti njeni vo-
lji v boj proti sovražniku, po-
izkuša, da spravi svoje prista-
še v razne mednarodne odbore,
kjer gotovo ne bodo delali za
interese ljudstva. Ne moremo
biti brezbržni proti tem de-
javstvom. Moramo storiti vse, da
se reši ta denar, da pridejo v te

odboje ljudje, v katere ima na-
še ljudstvo zaupanje, to je taki,
ki jih pošlje vanje Nacionalni
komitej osvobođenja Jugosla-
vije. V ta namen je potrebno stal-
no apelirati na pošteno medna-
rodno javnost in na zaveznike.
Smatramo, da imajo narodi Ju-
goslavije, ki doprinašajo tako
velike žrtve v borbi za skupno
zavezniško stvar, pravico pri-
čakovati, da bodo zavezniške
države čimprej prekinile zveze
z izdajalsko begunsko vlado in
omogočile, da naši narodi pride-
jo do svojega premoženja,—da
bodo zavezniki vzpostavili nor-
malne odnose z Nacionalnim
komitejem osvobođenja Ju-
goslavije.

Čeprav se bo vprašanje no-
tranje uredbe Jugoslavije re-
ševalo šele po osvobođenju do-
movine od okupatorja, vendar
je že danes treba storiti vse po-
trebne korake in dela, ne samo
zato, da bo delo lažje po vojni,
nego zato, ker je to potrebno že
danes zaradi uspešnejšega na-
predka narodno-osvobodilne
borbe. Vprašanje federacije je
mnogim znano samo kot bese-
da, ki predstavlja nekaj, kar je
samo nekoliko bolje nego je bi-
la stara Jugoslavija; vendar
pa mnogim ni jasno, kaj resni-
čno znači za našo domovino v ce-
loti in kaj za vsak naš narod
posebej. Uspešno razjasnjevan-
je tega pojma se ne more izvr-
šiti samo s propagando, temveč
mora biti podprto s praktičnim
delom, oziroma z rešenjem raz-
nih vprašanj, ki spadajo v po-
ročje federativne ureditve. Na-
cionalni komitet osvobođenja
Jugoslavije mora že sedaj ne
samo prepustiti vse zadeve no-
tranje uprave, ki spadajo v po-
ročje federativne enote, tej
enoti, temveč ji mora tudi po-
magati s svojo iniciativo in or-
ganizacijskimi nasveti. Po dru-
gi strani mora Nacionalni ko-
mitet paziti, da vodje federati-
vni enot ne prevzemajo naše od-
govornosti, ki spadajo v po-
ročje Nacionalnega komiteta
osvobođenja Jugoslavije, odnos-

no centralnega organa Jugosla-
vije. Taka razmejitev se more
izvršiti že sedaj med vojno, to-
da gledati je treba, da se to vr-
ši zelo pazljivo in s popolnim
medsebojnim razumevanjem.

Iz mnogih krajev, n. pr. iz
Vojvodine in drugih, nam mno-
gokrat pridejo vprašanja, kaj
bo z dotični pokrajinami. Ali
bodo imele svojo avtonomijo ali
bodo pripadale neki drugi fede-
rativni edinici. Razumevno je,
da so taka vprašanja umestna,
kar nam kažejo, kako se ljud-
stvo v vseh krajih naše domo-
vine zanima za svojo bodočo
upravo, ki mu bo prinesla vse
one pravice, ki mu pripadajo.
Na ono vprašanje moremo da-
nes odgovoriti samo to: Vojvo-
dina in druge pokrajine, ki to
želé, bodo gotovo dobile najšir-
šo avtonomijo, toda vprašanje
avtonomije in vprašanje, kate-
ri federativni enoti bo katera
pokrajina pripojena, je odvisno
od ljudstva samega oziroma od
njegovih zastopnikov, ko se bo
po vojni določevala končna dr-
žavna ureditev.

To je samo majhen del onih
ogromnih nalog, ki stoje sedaj
pred Nacionalnim komitejem
osvobođenja Jugoslavije in pred
organi vsakega naroda posebej.
Ne moremo pričakovati, da bi
se ta vprašanja mogla rešiti
brez največje pomoči Narodno-
osvobodilnih odborov in drugih
narodnih organizacij in člega
naroda. Odgovornost AVNOJ-a
in Nacionalnega komiteta osvo-
bođenja Jugoslavije pred ljud-
stvom je velika, toda prepričan
sem, da bodo s pomočjo ljud-
stva rešili vse naloge ravno ta-
ko, kakor so naši herojski parti-
zani in Narodno-osvobodilna
vojska Jugoslavije s pomočjo
vseh rodoljubnih ljudstev Ju-
goslavije mogli voditi tako
uspešno osvobodilno borbo.

TITO

Za delavce

C
G B
DOM

najboljših delavskih

pogojev v

Clevelandu

nujno

potrebuje

moške
in
ženske

Plača od ure

med najvišjimi

48 do 60 ur

Različna dela. Ako niste
izučeni, vas bomo mi
treniraliZa vašo udobnost imamo tri
posredovalnice za delo,
zglasite se v najbližji
PROSTOR1368 West 3rd Street
severno od Superior,
blizu Square880 East 72nd Street
severno od St. Clair Ave.17000 St. Clair Ave.
glavna tovarnaCLEVELAND
GRAPHITE
BRONZE CO.

Koncert Mlad. pevskega zbora S. N. P. J.

Cleveland, Ohio. — Našemu
članstvu SNPJ je znano, da je
federacija clevelandskih dru-
stev SNPJ pred nekaj meseci u-
stanovila mladinski pevski zbor.

Z ustanovitvijo je bilo veliko
truda, kar smo seveda priča-
kovali, a še veliko več truda in
požrtvovanja od strani našega
članstva bo vzdrževanje tega
zbora. Toda zbor je ustanov-
ljen in zdaj je potrebno, da ga
vsi čujemo, delamo zanj in ko-
operiramo z odborom in fede-
racijo SNPJ.

Ko smo ustanovljali pevski
zbor, smo se dobro zavedali, da
tak zbor lahko imenitno napre-
duje in razvija našo mladino v
duhu SNPJ. V Clevelandu je
veliko društev SNPJ in če član-
stvo vsakega društva vsaj malo
sodeluje z odborom, je uspeh za-
gotovljen.

Mladinski pevski zbor SNPJ
je velikega pomena. Mladina se
uči lepe slovenske pesmi, dobi-
va vpogled v organizacijo, za
katero se trudijo njih starši, in
obenem se mladi seznanjajo s
seboj v varnih prostorih, na-
mesto da bi tisti čas trčili za
kake druge nekoristne stvari.

Mladinski pevski zbor pouč-
je mladi glasbenik in član S. N.
P. J. brat Vladimir Malečkar.
On je dober učitelj in mladi
pevci in pevke mu verno slede
in ga poslušajo. Mislim, da ne
bi skoro mogli dobiti boljšega
učitelja kot je brat Malečkar.

Zdaj pa nekaj besed o kon-
certu. Koncert se vrši v nede-

ljo popoldne ob štirih, dne 21.
maja, v Slovenskem narodnem
domu na St. Clair Ave. Pro-
gram bo zelo lep. Skupen zbor
zapoje več slovenskih narodnih
pesmi, nato nastopijo tudi so-
lo-spevi, dueti itd. Poleg petja
bo še več glasbenih in plesnih
točk. Med koncertom in po kon-
certu pa bo igral poznani Ser-
nickov orkester.

Torej, bratje in sestre S. N.
P. J. in ostala slovenska jav-
nost, ne pozabite naših mladih
pevcev in pevk! Ako smo res-
nično za mladino, kakor pravi-
mo, potem se bomo gotovo u-
deležili prvega mladinskega
koncerta S. N. P. J.

Mladina je naša nada in naš
up, zato ne sme biti nobena žrt-
tev prevelika za njo. Toda, ako
pohitite v nedeljo 21. maja v
Narodni dom mladino poslušat,
to ne bo za vas kakšno žrtvo-
vanje, temveč lep užitek, ko bo-
do mlada srca zapela lepo slo-
vensko pesem.

Ako še nimate vstopnice za
koncert, si jih takoj nabavite.
Na dan 21. maja mora biti av-
ditoriji Slovenskega narodnega
doma popolnoma zaseden. —
Na gotovo svidenje!, vas vabi

K. Stokel,
preds. Mlad. Zbora SNPJ.

SOUND SYSTEM
INDOOR OR OUTDOOR
Posebni popust za društva
B. J. Radio Service
1363 E. 45 St. — HEND. 3028

NAZNANILO IN ZAHVALA

1898

1944

Globoko potrti od prevelike žalosti naznanjamo vsem sorodnikom,
prijateljem in znancem, da je Bog nanagloma poklical k sebi najdražji
zaklad iz naše družine in nam odvzel našo iskreno ljubljeno in nikdar
pozabljeno soprogo in drago skrbno mater

MARY STERLE

ROJENA HROVAT

ki je sprevidena s svetimi zakramenti za umirajoče nepričakovano za-
tisnila svoje mile oči in mirno v Boga zaspala večno spanje dne 14.
aprila 1944 v starosti 45 let. Rojena je bila v Clevelandu. Po opravljeni
slovesni sveti maši v cerkvi sv. Vida je bila položena v večnemu počitku
dne 18. aprila 1944 na Calvary pokopališče.

V globoki žalosti se želimo tem potom najprvo prisrčno zahvaliti
Rev. Francis Baragi za podeljene svete zakramente. Enako tudi naša
prisrčna zahvala Monsignor Rt. Rev. B. J. Ponikvarju za molitve ob
krti pred pogrebom, za spremstvo iz A. Grdina in Sinovi pogrebne
kaple v cerkev in na pokopališče, za opravljen sveto mašo zadušnico
in cerkevne pogrebne obrede in za tako ganljiv tolažilni govor v cerkvi.
Obenem se tudi prisrčno zahvaljujemo Rev. Andrew Andreju in Rev.
Francis Baragi za navzočnost in asistenco pri sveti maši.

Prisrčno se želimo zahvaliti vsem, ki so nam lažali najbližje ure
in nam bili v prvo pomoč in tolažbo ter nam na en način ali drugi
kaj dobrega storiili v teh najbolj žalostnih in težkih dnevih. Obenem
se tudi iskreno zahvaljujemo vsem, ki so prišli pokojno pokropiti, vsem,
ki so čuli z nami in molili ob krti ter se udeležili pogrebne svete
maše in jo spremili na njeni zadnji poti na pokopališče.

Najprisrčneje se želimo zahvaliti vsem sorodnikom, prijateljem in
znancem, ki so v blag spomin pokojno okrasili krtso s številnimi kras-
nimi venc, ravno tako tudi prijateljem sosedom za skupni krasen
venec in za dar za svete maše, kakor tudi nabiralkam za njih trud,
enako tudi vsem, ki so v tako obilnem številu darovali za svete maše,
ki se bodo brale za mirni pokoj blage duše, kakor tudi vsem, ki so
dali svoje automobile na razpolago ob priliki pogreba.

Nadalje naj sprejme našo iskreno zahvalo pevski zbor društva
Lozka dolina, ki so se zbrali na večer pred pogrebom in zapeli ganljive
žalostinke ob krti pokojne.

Ravno tako izrekamo našo iskreno zahvalo članicam društva sv.
Marije Magdalene št. 162 K.S.K.J. društva sv. Ane št. 4 S. D. Z. in
podružnice št. 25 S.Z.Z., ki so se udeležile skupne molitve ter se poslo-
vile od nje ob krti in se udeležile pogrebne svete maše. Posebna pri-
srčna hvala pa članicam, ki so nosile krtso ter jo častno spremile do
groba in položile k preranemu večnemu počitku.

Iskreno zahvalo želimo izreči vsem, ki so nam izrazili sožalje s
poslanimi sožaljnimi kartami, telegrami in pismi.

Naša prisrčna zahvala naj bo tudi izrečena pogrebniemu zavodu
Anton Grdina in Sinovi za vso prijazno prestrljivost naklonjenost in
za lepo urejeno in izvrstno vodstvo pogreba.

Prejubiljena in nikdar pozabljena soproga in draga mati, zastoj
Te iščejo naše solzne oči, in tako žalosten in prazen je dom, ker Tebe
več med nami ni, ker Bog Ti je uro odločil in morala si se tako pre-
zgoditi že ločiti od svojih dragih, ki smo Te tako iskreno ljubili. Bila
si zvesta soproga in dobra skrbna mati in kako zelo Te pogrešamo vedo
povedati le naši srčni zdih in najljubezn matere vedno čuje nad otro-
ci, ki so Te tako prerano izgubili. Vedno nam bodo ostali dragi Tvoji
lepi spomini. Počivaj v miru, blaga duša, ter uživaj večno veselje v
večnosti.

Spomladi vse se veseli,
ko vsaka ptička zvrgli,
moje srce je žalostno,
ker mora vzeti slovo,
srečni kraj ... sveti raj

Oj zbogom, zbogom draga Ti!
Solze rosijo nam oči,
ko spremljamo v miru te kraj,
v presrečni sveti raj,

Zaljubljeni ostali:

JOHN STERLE, soprog
LORETTA poročena Zust, MARIE in FAULINE, hčere
M. M. 1. / JOHN, S/SGT. LEONARD, PVT. RICHARD,
EUGENE in EDWARD, sinovi
STANLEY, zet
FREDDIE, vnuk
Zapušča tukaj tudi zalujočega očeta John Hrovat, Sr.,
zalujoče sestre Alice Meglich, Rose Pimeht in Jose-
phine Cedilnik in zalujočega brata John Hrovat, Jr.
Cleveland, Ohio, 18. maja 1944.

ZADNJA KMEČKA VOJSKA

Zgodovinska povest iz leta 1573

Spisal AVUGUST ŠENOA — Iz Hrv. poslov. L. J.

(Nadaljevanje)

"Kaj naj bo ž njim?" se nasmeje Ferenc, "vprašaj rajši, kaj se je zgodilo ž njim. Requiescat in pace!" Tu vzame Ferenc nožič svoje žene, prereže nit in reče: "Tako je bilo. Pokazal bom tem prokletim slivajem, kaj se pravi igrati se sodnika."

"Daj, pripoveduj mi!"

"Skoro ni vredno veliko govoriti o taki ničevi stvari. Tako je bilo. Simon Drmačič mi je naznanil, da Stefan gosposko živi v Brdovcu in žuga, da pridejo stari gospodarji. Pove mi tudi to, da je hujskal proti tebi kmečke pse; razun tega da ima precejšnje imetje. Hotel sem ga soditi, ali podžupan Jurij Rašgaj reče, da je Stefan plemenit in da spada pred plemiško sodišče. Dobro, sem rekel, jaz ga tožim, vi ga sodite. Da vidimo! Zbrali so se k sodbi v Brdovcu in dognali, da je Stefan pošten in nedolžen. Vedel sem, da bo tako. Zato sem počakal po sodbi z Bošnjakom in z Antoňom Gerecyjem, ko se je Stefan vračal domu, smo ga zgrabili, privedli ga

semkaj in sporočil sem Raškaju da bom sedaj sam izrekel sodbo. Sodili smo hitro. Ti si še spala. Moj Anton prinese sekuro, zamahne in tresk! glava je odletela. Hišo njegovo sem podaril Gerecyju, zato ker mu je mojstrski odbil bučo. Pokazati jim hočem, kaj sem, in pomesti

hočem te plemenite in neplemenite smeti, da bo vse čisto, kakor ta tla," konča Ferenc in udari s peto ob kameniti tlak.

"Kaj pa, ako te zatožijo?" reče plaho Helena.

"Kdo?" vzdigne Tahi glavo, "bana imam v torbi, moja stranka je močna, kralj nas potrebuje, se nam torej ne sme zameriti, gospodar Hrvaške sem pa jaz. Kdo naj me torej toži? Komu?"

"Oče, oče!" prileti v sobo Gabriel, "ravno je prignal Petričević v grad bosega, vklejnega človeka."

Tahi se hitro vzdigne in gre v vežo, da vidi, kaj je. Sredi dvorišča je stal v snegu človek, gologlav in bos, na sebi je imel samo srajco in hlače in ukovan

v težke verige. Tresel se je od mraza kakor šiba, črni lasje so mu viseli čez blede obraz, a iz ust mu je tekla kri. Zraven njega je stal na konju Peter Petričević z dvema orožnikoma in pisar Simon Drmačič, oblečen v kožuh, dočim je imel noge povite s slamo.

"Kdo je to?" zakliče Tahi od zgoraj.

"Latrunculus pravissimus!" odgovori Drmačič, dvignivši glavo, "ta prečasti gospod, vaša milost, se zove Ivan Sabov, ki ga mati ni rodila za drugega kakor za vašala. Gotovo ga poznate!"

(Dalje prihodnjič)

Mali oglasi

GOSPODINJE—Za vaše potrebšćine obišćite Sabov's Quality Corner Delicatessen Store, 1300 Madison Ave. Tu dobite fino meso za sendviče, pecivo, tobak, cigare, slašćica in grocerijo. Odprto od 8. zj. do 10. zv., ob nedeljah 10. zj. do 6. zv.

The Union Poultry Market
Živa in bešćena perutnina
Prodajamo na debelo in drobno
Posebnost za ohćete, zabave in restavracije
11709 UNION AVE.

POGREBI
\$125—\$225 do \$1000
Vedno najboljša postrežba
LOREE A. WELLS
Pogrebni zavod
8303 Hough Ave. CE. 7038

Moderno prenovljena
Nu-Annex Restavracija
Izborna jedila — zajtrk, obedi, večerje. Posebnost ob nedeljah — kokoši in pečenke
8439 BROADWAY

Dobri nakupi hiš
6 sob hiša za eno družino; garaža; lot 50x101, blizu Euclid Beach parka, na 15714 Damon Ave. Hiša v dobrem stanju, forenez na vodo.

7 sob hiša na Nicholas Ave., Euclid, blizu East 222 ceste. Hiša se lahko porabi za eno ali dve družini. Lot 70x140, 14 sadnih dreves, 3 garaže. Cena \$6,900.00. Pokličite

JOHN ROŽANC
15216 LUCKNOW AVE.
KENmore 3662

Vam zatekajo noge?
Z gumijasto elastičnimi nogavicami si boste preprečili bolećine nog, če vam ob koncu dneva zatečajo noge. Splačalo se vam bo kupiti par teh nogavic na poskušnjo.

Mandel Drug
Lodi Mandel

PH. G., PH. C.
SLOVENSKI LEKARNAR
15702 Waterloo Rd.
Cleveland, Ohio
Lekarna odprta: Vsak dan od 9:30 dopoldne do 10. zvečer.
Zaprta ves dan ob sredah.

LASTNIKI RADIJSKIH APARATOV—Prinesite vaše pokvarjene radio aparate k ekspertnim mehanikom. Popravimo vsakovrstne aparate za dom in avto. Delo jamčeno. Radio Service, 12705 Miles Ave., DI. 8333. Odprto 8.30 zj. do 5.30 zv.; ob torkih in četrtkih do 9. zv.

Hiše naprodaj

6 sob za eno družino. Cena \$4200; takoj \$1000.
6 sob za eno družino. Cena \$5,000; takoj \$1200.

6 sob za eno družino; severno od Grovewood; velika lota, garaža za 2 avta. Cena \$6200.
Za 2 družini, 4—3 sobe. Cena \$5300.

Za 2 družini, 5—5 sob, blizu Blvd., garaža za 2 avta. Cena \$7950.
Za 2 družini, 6—6 sob; garaža za 2 avta. Cena \$9800.

Zidana hiša za 4 družine; 5 sob vsako stanovanje; blizu Blvd. Cena \$10,200.

Strainic Realty Co.
15607 Waterloo Rd.
REALTOR
IV. 6561 KEn. 4120

Za delavce

Za delavce

PRODUCIRAJTE ZA NAPADALCE

Pomagajte nam izdelati kritične vojne produkte
Mi potrebujemo

Metal Stampings
Inšpektorje

Die Repairmen
in
Die Makers

Pomožne
Shear
Operatorje

Punch Press
Operatorje

Moške in ženske

The Geometric Stamping Co.

VOJNA TOVARNA

1111 East 200th Street

Operatorja
dvigal

Steel
Storage
Klerka

Packers
in
Loaders

Pometače

Ivanhoe 3800

MOŠKI IN ŽENSKÉ

STROJNI OPERATORJI
Lahko delo. Plača od ure.
Overtime poleg bonusa

Rausch Nut & Mfg. Co.
863 E. 140 ST.

IZKUŠENI MOŠKI
dobi dobro službo za popravljanje pralnih strojev; za celi dan ali po par ur dnevno. Boljša plača kot drugje. Zglasite se na 6921 Superior Ave.

Dekleta in žene
pomagajte pridobiti vojno

MI POTREBUJEMO

Strojne operatorice

Inšpektorice

Tool Crib Attendants

Time Keepers

Za splošno tovarniško delo

Visoka plača od ure in overtime

Dnevni in noćni šift

10 ur dela dnevno, 6 dni v tednu

Centralna lokacija. V neposredni bližini z vsake strani mesta

Bishop & Babcock

Mfg. Co.

1285 E. 49 St. — od St. Clair

Mali oglasi

Kem-Tone

TURNEY RD. HARDWARE

Paints — Sporting Goods

4835 Turney Rd.—MI. 8972

Garfield Heights

Proda se

grocerijsko trgovino; ustanovljena pred 40. leti; na 4204 Bucyrus Ave., na vogalu. Proda se zelo poceni z ali brez hiše za 2 družini. Za podrobnosti se zglasite med 2. in 3. uro popoldne na 8429 Broadway.

PLAČAM

več za vašo hišo, kot kdo drugi v Clevelandu. Imam kupce hiš, ki takoj plačajo v gotovini. Pišite ali telefonirajte

EDWARD A. PERK

Realtor, 5710 Portage Ave.
Cleveland, Ohio. SK. 0285

Knjige po nizkih cenah.—Louis Adamić: My Native Land \$3.75; Gregory Melkens: Baltic Riddle \$2.00; Secret of Soviet Strength 35c, in mnogo drugih knjig.

Odprto od 10. zj. do 8. zv.
MODERN BOOK STORE
826 Prospect Ave. CHerry 3604

Miles Realty

Zemljiški prodajalec
9226 MILES AVE.

Ako imate kaj za prodati ali želite kupiti, se obrnite do nas. Zanesljiva posluža.

POZOR!

Postavimo garaže in kokošnjake. Lahki pogoji. Plačate v 12 mesecih.

AETNA LUMBER CO.

3674 E. 93 ST. MI. 1185

Za delavce

Še en mesar

dobi službo za ob petkih in sobotah ali pa stalno, ali pa mlad fant, ki ga veseli se naućiti tega dela. Najet bo tudi tak, ki ima permit od 16. ali 17. leta naprej, ali pa starejši v 4-F razredu. Plača najboljša. Zglasite se pri **JOE A. SISKOVICH**, Grocery and Meat Market, 15802 Waterloo Rd.

Heat Treat pomoćnik

in

Rough Grinders

Plača od ure poleg overtime
Zglasite se pri

Steel Improvement & Forge Co.

970 E. 64 St.
severno od St. Clair

POMOĆ SKRAJŠA VOJNO

Mi potrebujemo

Tool Makers

Tool Grinders

Strojne operatorje

Strojne popraviljače

Inšpektorje

Delavce za splošno tovarniško delo

Dnevni in noćni šift

Visoka plača od ure in overtime

10 ur dela dnevno, 6 dni v tednu

Bishop & Babcock

Mfg. Co.

1285 E. 49 St. (od St. Clair)

V neposredni bližini iz katerekoli strani mesta

MOŠKE IN ŽENSKÉ

se potrebuje za

splošna tovarniška dela

6 dni v tednu

48 ur dela na teden

Plača za ZACETEK

Moški 77½c na uro

Ženske 62½c na uro

Morate imeti izkazilo državljanstva.

Nobene starostne omejitve, če ste fizično sposobni za delo, ki ga imamo za vas.

Zglasite se na

EMPLOYMENT OFFICE

1256 W. 74 St.

National Carbon

Co., Inc.

MOŠKI IN ŽENSKÉ

Strojni vajenci in izurjeni operatorji

Varilci

Tool in Cutter Grinders

Turret Lathe, Engine Lathe, Drill Press, Milling Machine, splošno tovarniško delo.

VISOKA PLAČA OD URE

Dobre delovne razmere, dobra transportacija.

Iron Fireman Mfg. Co.

3170 W. 106 St.

Kupujte in varćujte pri Ptak's

Radije in kombinacije fonografov, Lepe slovenske in angleške plošće, Importirane harmonike in violine.

PTAK'S

5416 BROADWAY

MI DAJEMO IN IZMENJAVAMO EAGLE ZNAMKE

THE MAY CO.'S Fashion BASEMENT

Dekliške mere, 14 do 20
ženske mere,
38 do 44!

Sveže, Spun Rayon

SUIT OBLEKE
3.59

Široko krilo z dobro umerjenim "jacketom" iz spun rayon blaga z natisnjenimi kolobarji. Ima bel dicky ovratnik. Blago je jamčeno, da se lepo pere; stalne barve. Rjava, zelena, modra ali rose barva. Mere 14 do 20 in 38 do 44.

Pisani Seersucker

Shortee Pajamas

1.99

Idealni za prihajajoće tople poletne večere! Pisano seersucker blago, ki ga ni treba likati—živo barven ric-rac okrasek. Rdeće ali modre barve, mere 34 do 40.

The May Co. Basement

